

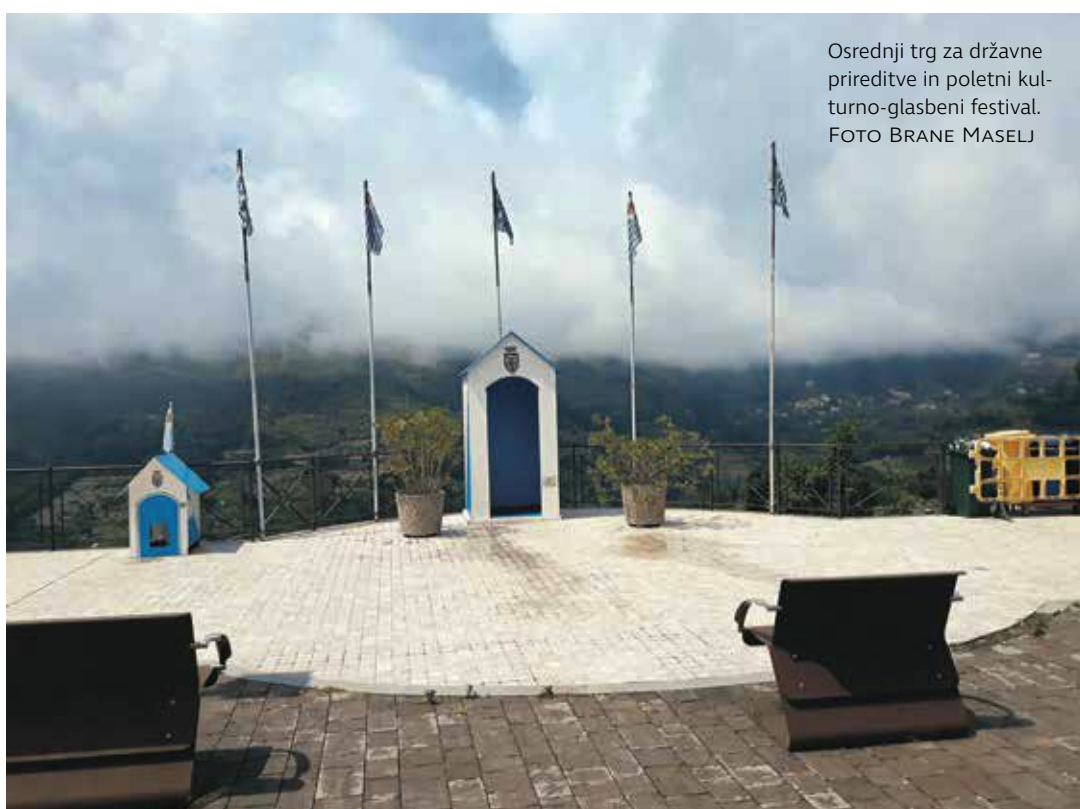
KNEŽEVINA SEBORGA

Mimoze in neodvisnost se dobro prodajajo

Kdor ni strasten filatelist ali numizmatik, zagotovo še ni slišal za Seborgo. To je italijanska vasica nad ligursko obalo, ki izdaja svoje znamke in kuje lasten denar. A ne le to, Seborga izdaja tudi svoja vozniška dovoljenja, osebne izkaznice in ima celo svojo vlado s princem na čelu. Leta 1963 je približno 300 vaščanov razglasilo neodvisno kneževino. Italijanska vlada novonastale državne tvorbe na svojem ozemlju za zdaj še ni opazila.

Brane Maselj

Cesta, ki pelje na vrh hriba, poraslega večinoma z oljkami in kakšno palmo, v ničemer ne kaže, da se bo italijanska suverenost že v naslednjem ovinku razblinila. Kneževina, iz katere je v lepem vremenu mogoče videti kar čez štiri države: Italijo, Francijo, Monako in seveda Seborgo, se začne pri starodavni cerkvi sv. Bernarda iz 13. stoletja. Modro-bela čuvajnica, ki je konec junija, ko še ni turistične gneče, nihče ne čuva, je edini znak, da smo vstopili na tla kneževine v provinci Imperia, ki je še po 55 letih obstoja ni priznala nobena država ali mednarodna ustanova. Seboržani ali Seborgini, kakor si rečejo prebivalci, si zaradi tega ne belijo las; vedo, da bo boj za neodvisnost dolg in naporen, med tem časom pa morajo preživeti in turizem jim lahko pomaga. Vsakoletni kulturno-glasbeni festival v avgustu pritegne, tudi zaradi večerne osvežitve na 500 metrih nadmorske višine, preneka-terega turista s pregrete ligurske obale med mondenim Sanremom in obmejno Ventimiglio.

Osrednji trg za državne prireditve in poletni kulturno-glasbeni festival.
FOTO BRANE MASELJ

Konkurenca na cvetlični rivieri

Razen večerne osvežitve in lepega razgleda na italijansko-francosko riviero, Seborga ob vznožju primorskih Alp na prvi pogled ne ponuja kaj dosti; v zaledju tega dela italijanske riviere so na strmih bregovih številne precej bolj slikovite vasi (mesteca), sezidane v stoletjih kot velika stopničasta mravljišča, prepletena z labirinti srednjeveških uličic in stopnišč, do katerih redko seže sonce in sredi katerih se mimogrede zgrabimo.

Eno takšnih znamenitih in precej večjih srednjeveških mestec v neposredni bližini Seborge in prav tako na meji s Francijo je Dolceacqua. Mesteca, sezidano in utrjeno ob reki Nervii kot en sam izjemno razgiban grad, ima še vedno približno 1900 prebivalcev, kar je le nekaj sto manj kot pred slabimi štirimi stoletji. Večina prebivalcev danes živi od turizma; vzdolž peščice glavnih uličic, širokih ravno dovolj za srečanje dveh ljudi, so gostilnice in restavracije s tipično ligursko hrano, v kateri prevladuje sloviti pesto, omaka iz oreščkov, bazilike, česna, parmezana, ovčjega sira in oljčnega olja, ter hotelčki in nastanitve Airbnb.

V dolini Nervie je še nekaj tako slikovitih in naseljenih mestec, v katerih zadnja leta kupujejo stanovanja tudi tuj-

Templjarska freska v vaški gostilni.
FOTO BRANE MASELJ

ci, Nizozemci in Danci, a nobeno nima tako slavne zgodovine, predvsem pa ne svoje do zadnje podrobnosti premišljeno izdelane državnosti, kot jo ima Seborga. Ta državnost, deloma – kar sodi k vsaki pravi državnosti – skovana na mitu, je postala poleg vinarstva, oljkarstva in cvetličarstva tudi četrta gospodarska panoga. Trgovinice s spominki v labirintu uličic, ki povezujejo tipično tesno prepleteno ligursko arhitekturo, ponujajo številne materialne dokaze, da je Seborga prava, ne le namišljena kneževina. Tudi Seboržani sami, prepričani o bogati zgodovinski dediščini svojega kraja, jemljejo projekt neodvisnosti izjemno resno. Uličice krasijo seborške

Seborški luigino (SPL) velja približno 5,12 evra, kar je za kakšnih deset centov manj kot lani ob tem času.

LIGURSKA OBALA

Kadar Italijan omeni italijansko riviero, ima v mislih Ligurijo in njenih 320 kilometrov čudovite obale, razčlenjene tako s prepadnimi ostenji kot peščeni plažami. Regijo sestavljajo pokrajine Genova, Imperia, Savona in La Spezia. Znana je po najlepših turističnih destinacijah, kamor prištevajo svetovno znane Cinque Terre, pet mestec na obmorskih pečinah, pa tudi po mondenem Sanremo in aristokratskem Rapallu, ki bo Slovincem zaradi krivične rapalske pogodbe po prvi svetovni vojni za vedno ostal v grenkem spominu. Kljub temu se ga splača videti.

vo ne bo povsem stran vržen. Seborški luigino (SPL) z likom svetega Bernarda kotira namreč tudi na denarni borzi Forex; te dni je treba za enega odšteti približno 5,12 evra, kar je za kakšnih deset centov manj kot lani ob istem času.

Tudi prometa je manj kot lani, potoži prodajalka, ki sameva za pultom, prepričana, da je tega kriv deževen začetek poletja. Da inflacija ne načenja le vrednosti seborške valute, ampak tudi njene državniške zgodbe, pa bi lahko sklepali po razcveteli fasadi stavbe zunanjega ministrstva nasproti vaše gostilne na glavnem trgu. Sredi dneva z roletami tesno zatesnjena okna ministrstva kažejo, da je minister ostal brez dela in je morda prav tisti hip kot edini gost gostilne žulil svojo pijačo, naslonjen na steno, na katero je nekdo naslikal polležečega viteza templjarja v vsej njegovi mogočnosti z mečem in ščitom, počivajočega pred prav tisto cerkvico, za katero se začnjenja 14 kvadratnih kilometrov kneževine Seborga.

Podoba na steni ni povsem iz trte izvita; oba, templjar in sveti Bernard, čigar ime nosi cerkev in je zaščitnik kraja, sta vtkana v temelje seborškega mita o slavni preteklosti vasi. Sveti Bernard naj bi bil namreč zaslužen za ustanovitev bojvniškega meniškega reda templjarjev, ki je imel nalogo varovati romarje v Jeruzalem. Leta 1097 je bila Seborga, pravijo zgodovinski viri, sprejeta v Sveto rimsko cesarstvo kot kneževina in takrat je bila prvo in edino mesto cistercijanov, katerih red je uspešno razširil prav sv. Bernard. Iz Seborge naj bi tako prišlo prvih devet vitezov, ki so pozneje razvili templjarski red. In ta se je pod vodstvom Hugesa de Paynsa menda ustalil prav v Seborgi, potem ko so jih Saraceni skupaj s še drugimi križarji pregnali z Bližnjega vzhoda.

Na podlagi prepričanja o dediščini templjarskega reda so Seboržani pred leti ustanovili tudi lasten red belih vitezov iz Seborge, ki s svojo slikovito ikonografijo dostojanstveno spremlja vsak državniški dogodek žepne kneževine.

Mitska in zgodovinska dejstva

»Zgodba o templjarjih je mitska in ne temelji na zgodovinskih dejstvih,« odpiše na naše poizvedovanje o seborških koreninah tiskovni predstavnik kneževine Luca Pagani. Zato pa je, pravi Pagani, neodvisnost Seborge zelo resna zadeva in zgodovinsko utemeljena. Po virih, ki jih pošlje, ugotovimo, da je bila Seborga že srednjem veku kneževina, ki ji je dejansko vladal opat samostana sv.

Seborga, natanko 500 metrov nad morjem.

FOTO ARHIV KNEŽEVINE SEBORGA

Honorata na Lerinskih otokih pred cansko obalo. Suverenost se je nenadoma razblinila, ko so benediktinci leta 1729 Seborgo prodali Viktorju Amadeusu II. Savojskemu, knezu Piemonta in kralju Sardinije, toda kupoprodajna pogodba ni bila nikoli uradno overjena. Prav tako je prodaja zadevala samo posesti kneževine, ne pa njene suverenosti in zato se niti sardinski niti pozneje italijanski kralj nista nikoli dičila z naslovom princ Seborge, ampak sta bila zgolj protektorja kneževine, ta funkcija pa je ugasnila leta 1946, ko je italijanski narod izgnal dinastijo Savojskih iz Italije.

Zgodovinarji si še danes niso na jasnem, ali je Seborga dejansko kdaj izgubila suverenost in postala del sardinskega kraljestva. Dokazov niso mogli najti niti v zajetni dokumentaciji dunajskega kongresa iz leta 1815. Najden pa je bil dokument iz leta 1934, v katerem je tudi izjava takratnega italijanskega duceja Benita Mussolinija, da »kneževina Seborga zagotovo ni del Italije«.

Cvetličar za princa

In po odkritju nikoli overjene kupoprodajne listine iz leta 1729 tako trdijo tudi Seboržani. Meneč, da italijanska republika nelegitimno zaseda starodavno kneževino, so se v 60. letih 20. stoletja podali v boj za neodvisnost. Največ zaslug za rekonstitucijo kneževine je imel vodja lokalne cvetličarske zadruge Giorgio Carbone, ki je do leta 1963 prepričal o pravičnosti zahtev po neodvisnosti dovolj sovaščanov, da so ga izvolili na čelo novoustanovljene države. Cvetličar Carbone si je nato nadel naziv Giorgio I., princ Seborge. Status princa so mu prebivalci tudi uradno priznali leta 1995,

ko so na informativnem referendumu s 304 glasovi za in štirimi proti izglasovali lastno ustavo in neodvisnost od Italije. Princ, ki je nato vladal vse do novembra 2009, ko je umrl v 73. letu, je sam skomponiral tudi himno z naslovom Upanje. Leto po njegovi smrti so prebivalci v skladu z ustavo izvolili novega princa in to je postal Marcello Menegatto, ki je bil lani znova uspešno ustoličen, o čemer je obširno poročal tudi seborški spletni časopis La Gazzeta di Seborga.

Čeprav je pot do neodvisnosti težavna, Seborga, v cvetličarskem poslu mednarodno znana po svojih mimožah, uspešno širi svoj vpliv v svetu. Obiskala jo je tudi že delegacija Združenih narodov in ob tem izjavila, da velike države ne morejo premagovati majhnih samo zato, ker so velike. Seborga ima svoja diplomatska predstavništva že v 25 državah – tudi v Sloveniji, kjer jo zastopa pravica Biljana Lukić –, ki si v glavnem prizadevajo za pospeševanje turizma v kneževini.

»Če postanemo neodvisni, sicer ne bomo ustvarili davčnih nebes,« pravi lani ustoličeni princ, »zagotovo pa bomo omogočili določene olajšave. In storili bomo vse, da na ustrezen način znova aktiviramo svojo neodvisnost.«

Italija, tako kot mednarodne ustanove, šteje Seborgo za integralni del italijanske države in normalno uveljavlja svoje zakone, zdravstveni sistem, šolstvo, telekomunikacije in druge javne storitve tako kot povsod drugod na svojem ozemlju. Tudi Seboržani, čeprav zagledani v mit o lastni kneževini, redno plačujejo davke ter se, menda celo nadpovprečno, udeležujejo državnih in lokalnih volitev.

Vladna palača
FOTO ARHIV KNEŽEVINE SEBORGA

14

kvadratnih kilometrov obsega območje kneževine

315

prebivalcev šteje Seborga

zastave z modrimi črtami, v lokalih visijo podobe ustanovitelja oziroma obnovitelja kneževine princa Giorgia I.

Državnost gre v promet

V trgovinah je mogoče kupiti številne izvedbe nalepk s seborškimi insignijami za avtomobile in seborških uradnih dokumentov, pa kavne skodelice, šale, vžigalnike, obeske in drugo drobnarijo, prav tako kot lokalno vino podobnega okusa kot ormeasco in rossese iz Dolceacque, vse potiskano z grbom in zastavo kneževine ter templjarskimi obeležji kot sestavnim delom mita o starodavni Seborgi, pa vse do že omenjenih znamk in kovancev. Če kupite slednje, denar goto-

Seborga ima svoja diplomatska predstavništva v 25 državah, tudi v Sloveniji.